

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వరధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాసధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీన్ద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాసధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేన్ద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, ఏకచత్వారింశోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

వైశంపాయన ఉవాచ

తస్య సంపశ్యతస్త్వేవ పినాకీ వృషభధ్వజః ।

జగామాదర్శనం భానుర్లోకస్యేవాస్తమీయివాన్ ॥ 41-1॥

తతోఽర్జునః పరం చక్రే విస్మయం పరవీరహా ।

మయా సాక్షాన్మహాదేవః దృష్ట ఇత్యేవ భారత ॥ 41-2॥

ధన్యోనెనుగృహీతోస్మి యన్మయా త్ర్యంబకో హరః ।

పినాకీ వరదో రూపీ దృష్టః స్పృష్టశ్చ పాణినా ॥ 41-3॥

కృతార్థం చావగచ్ఛామి పరమాత్మానమాహవే ।

శత్రూంశ్చ విజితాన్సర్వాన్నిర్భుతం చ ప్రయోజనమ్ ॥ 41-4॥

ఇత్యేవం చింతయానస్య పార్థస్యామితతేజసః ।

తతో వైడూర్యవర్ణాభః భాసయన్సర్వతో దిశః ॥

యాదోగణవృతః శ్రీమానాజగామ జలేశ్వరః ॥ 41-5॥

నాగైర్నదైర్నదీభిశ్చ దైత్యైః సాధ్యైశ్చ దైవతైః ।

వరుణో యాదసాంభర్తా వశీ తం దేశమాగమత్ ॥ 41-6॥

అథ జాంబూనదవపుర్విమానేన మహార్చిషా ।

కుబేరః సమనుప్రాప్తః యక్షైరనుగతః ప్రభుః ॥ 41-7॥

విద్యోతయన్నివాకాశమద్భుతోపమదర్శనః ।

ధనానామీశ్వరః శ్రీమానర్జునం ద్రష్టుమాగతః ॥ 41-8॥

తథా లోకాంతకః శ్రీమాన్యమః సాక్షాత్ప్రతాపవాన్ ।

మర్త్యమూర్తిధరైః సార్థం పితృభిర్లోకభావనైః ॥ 41-9॥

దండపాణిరచింత్యాత్మా సర్వభూతవినాశకృత్ ।

వైవస్వతో ధర్మరాజః విమానేనావభాసయన్ ॥ 41-10॥

త్రీల్లోకాన్సుహ్యకాంశ్చైవ గంధర్వాశ్చ సపన్నగాన్ ।
ద్వితీయ ఇవ మార్తాండః యుగాంతే సముపస్థితే ॥ 41-11॥

తే భానుమంతి చిత్రాణి శిఖరాణి మహాగిరేః ।
సమాస్థాయార్జునం తత్రదదృశుస్తపసాన్వితమ్ ॥ 41-12॥

తతో ముహూర్తాద్భగవానైరావతశిరోగతః ।
ఆజాగాను సహేంద్రాణ్యా శక్రః సురగణైర్వృతః ॥ 41-13॥

పాండురేణాతపత్రేణ ధ్రియమాణేన మూర్ధని ।
శుశుభే నాగరాజస్థః సితమభ్రమివ స్థితః ॥ 41-14॥

సంస్తూయమానో గంధర్వైఃఋషిభిశ్చ తపోధనైః ।
శృంగం గిరేః సమాసాద్య తస్థౌ సూర్య ఇవోదితః ॥ 41-15॥

అథ మేఘస్వనో ధీమాన్వ్యాజహార శుభాం గిరమ్ ।
యమః పరమధర్మజ్ఞః దక్షిణాం దిశమాస్థితః ॥ 41-16॥

అర్జునార్జున పశ్యాస్మాఽలోకపాలాన్సమాగతాన్ ।
దృష్టిం తే వితరామోఽద్య భవానర్హతి దర్శనమ్ ॥ 41-17॥

పూర్వర్షిరమితాత్మా త్వం నరో నామ మహాబలః ।
నియోగాద్రుహ్మాణస్తాత మర్త్యతాం సముపాగతః ॥ 41-18॥

త్వయా చ వసుసంభూతః మహావీర్యః పితామహః ।
భీష్మః పరమధర్మాత్మా సంసాధ్యర్చ రణేఽనఘ ॥ 41-19॥

క్షత్రం చాగ్నిసమస్పర్శం భారద్వాజేన రక్షితమ్ ।
దానవాశ్చ మహావీర్యాః యే మనుష్యత్వమాగతాః ॥ 41-20॥

నివాతకవచ్చాశ్చైవ దాసవాః కురునందన ।
పితుర్మమాంశో దేవస్య సర్వలోకప్రతాపినః ॥ 41-21॥

కర్ణశ్చ సుమహావీర్యస్త్వయా వధోఽ ధనంజయ ।
అంశాశ్చ క్షితిసంప్రాప్తాః దేవదానవరక్షసామ్ ॥ 41-22॥

త్వయా నిపాతితా యుద్ధేస్వకర్మఫలనిర్జితామ్ ।
గతిం ప్రాప్యంతి కౌంతేయ యథాస్వమరికర్బణ ॥ 41-23॥

అక్షయా తవ కీర్తిశ్చ లోకే స్థాస్యతి ఫాల్గున ।
త్వయా సాక్షాన్మహాదేవస్తోషితో హి మహామృధే ॥ 41-24॥

అఘ్నీ వసుమతీ చాపి కర్తవ్యా విష్ణునా సహ ।
గృహాణాస్త్రం మహాబాహో దండమప్రతివారణమ్ ।
అనేనాస్త్రేణ సుమహత్త్వం హి కర్మ కరిష్యసి ॥ 41-25॥

వైశంపాయన ఉవాచ

ప్రతిజగ్రాహ తత్ పార్థః విధివత్కురునందనః ।
సమంత్రం సోపచరంచ సమోక్షవినివర్తనమ్ ॥ 41-26॥

తతో జలధరశ్యామః వరుణో యాదసాంపతిః ।
పశ్చిమాం దిశమాస్థాయ గిరముచ్ఛారయన్ప్రభుః ॥ 41-27॥

పార్థ క్షత్రియముఖ్యస్త్వం క్షత్రధర్మే వ్యవస్థితః ।
పశ్య మాం పృథుతాంరాక్ష వరుణోస్మి జలేశ్వరః ॥ 41-28॥

మయా సముద్యతాన్పాశాన్వారుణాననివారితాన్ ।
ప్రతిగృహ్నేష్వ కౌంతేయ సరరహస్యనివర్తనమ్ ॥ 41-29॥

విభిస్తదా మయా వీర సంగ్రామే తారకామయే ।
దైతేయానాం సహస్రాణి సంయతాని మహాత్మనామ్ ॥ 41-30॥

తస్మాదిమాన్మహాసత్త్వ మత్ప్రసాదసముత్థితాన్ ।
గృహాణ న హి తే ముచ్యేదంతకోప్యాతతాయినః ॥ 41-31॥

అనేన త్వం యదాస్త్రేణ సంగ్రామే విచరిష్యసి ।
తదా నిఃక్షత్రియా భూమిర్భవిష్యతి న సంశయః ॥ 41-32॥

వైశంపాయన ఉవాచ

- తతః కైలాసనిలయో ధనాధ్యక్షోఽభ్యభాపత ।
దత్తేష్వస్త్రేషు దివ్యేషు వరుణేన యమేన చ ॥ 41-33॥
- ప్రీతోఽహమపి తే ప్రాజ్ఞ సాండవేయ మహాబల ।
త్వయా సహ సమాగంయ అజితేన తథైవ చ ॥ 41-34॥
- సవ్యసాచిన్మహాబాహో పూర్వదేవ సనాతన ।
సహస్మాభిర్భవాన్శ్రాంతః పురాకల్పేషు నిత్యశః ॥ 41-35॥
- దర్శనాత్ తే త్విదం దివ్యం ప్రదిశామి నరర్షభ ।
అమానుషాన్మహాబాహో దుర్జయానపి జేష్యసి ॥ 41-36॥
- మత్తశ్చ్రీవ భవానాశు గృహ్లాత్పస్త్రమనుత్తమమ్ ।
అనేన త్వమనీకాని ధార్తరాష్ట్రస్య భక్ష్యసి ॥ 41-37॥
- తదిదం ప్రతిగృహ్ణీష్వ అంతర్ధానంప్రియం మమ ।
ఓజస్తేజోద్యుతికరం ప్రస్వాపనమరాతినుత్ ॥ 41-38॥
- మహాత్మనా శంకరేణ త్రిపురం నిహతం యాదా ।
తదైతదస్త్రం నిర్ముక్తం యేన దగ్ధా మహాసురాః ॥ 41-39॥
- త్వదర్థముద్యతం చేదం మయా సత్యపరాక్రమ ।
త్వమర్హో ధారణే చాస్య మేరుప్రతిమగౌరవ ॥ 41-40॥
- తతోఽర్జునో మహాబాహుర్విధివత్కురునందనః ।
కౌబేరమధిజగ్రాహ దివ్యమస్త్రం మహాబలః ॥ 41-41॥
- తతోఽబ్రవీద్దేవరాజః పార్థమక్లిష్టకారిణమ్ ।
సాంత్యయశ్శుక్లయావాచామేఘదుందుభినిఃస్వనః ॥ 41-42॥

కుంతీమాతర్మహాబాహో త్వమీశానః పురాతనః ।
పరాం సిద్ధిమనుప్రాప్తః సాక్షాద్దేవగతిం గతః ॥ 41-43॥

దేవకార్యం తు సుమహత్త్వయా కార్యమరిందమ ।
ఆరోఢవ్యస్త్యయా స్వర్గః సజ్జీభవ మహాద్యుతే ॥ 41-44॥

రథో మాతలిసంయుక్తః ఆగంతౌ త్వత్కృతే మహీమ్ ।
తత్ర తేఽహంప్రదాస్యామి దివ్యాన్యస్రాణి కౌరవ ॥ 41-45॥

తాందృష్ట్వా లోకపాలాంస్తు సమేతాన్గిరిమూర్ధని ।
జగామ విస్మయం ధీమాన్కుంతీపుత్రో ధనంజయః ॥ 41-46॥

తతోఽర్జునో మహాతేజాః లోకపాలాన్సమాగతాన్ ।
పూజయామాస విధివద్వాగ్భిరద్భిః ఫలైరపి ॥ 41-47॥

తతః ప్రతియయుర్దేవాః ప్రతిమన్య ధనంజయమ్ ।
యథాగతేన విబుధాః సర్వే కామ మనోజవాః ॥ 41-48॥

తతోఽర్జునో ముదం లేభే లబ్ధాస్త్రః పురుషర్షభః ।
కృతార్థమథ చాత్మానం స మేనే పూర్ణమానసమ్ ॥ 41-49॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత కైరాతపర్వణి
దేవప్రస్థానే ఏకచత్వారింశోఽధ్యాయః ॥41॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

